

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology)
เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
ของเยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

นางสาวอุษา บานเย็น
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

วิทยาลัยการทัพบก
กันยายน 2560

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย นางสาวอุษา บานเย็น

เรื่อง การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของเยาวชน
ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

วันที่ กันยายน 2560 **จำนวนคำ** : 5,994 คำ **จำนวนหน้า** : 17 หน้า

คำสำคัญ การศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้, ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา,
เทคโนโลยีดิจิทัล

ชั้นความลับ ไม่มีชั้นความลับ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของเยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีสาเหตุมาจากปัญหาความไม่ปลอดภัยจากผู้ก่อความไม่สงบในพื้นที่ ทำให้ทั้งครูและนักเรียนไม่สามารถไปโรงเรียนได้ ขาดโอกาสเข้ารับการศึกษ และปัญหาระบบการจัดการศึกษาซึ่งมีความหลากหลายและเชื่อมโยงกับศาสนา สืบทอดวัฒนธรรมและความเชื่อ ทั้ง 2 ปัจจัยส่งผลให้เยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ขาดโอกาสในการศึกษา เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาขึ้น ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัญหาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ 1.1. ปัญหาจากความไม่ปลอดภัยจากผู้ก่อความไม่สงบในพื้นที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม เนื่องจากผู้เรียนมีเวลาเรียนไม่เพียงพอ ไม่มีโอกาสได้เรียนเสริมหรือเรียนเพิ่มเติม 1.2 ปัญหาระบบการจัดการศึกษา ซึ่งมีความหลากหลายและเชื่อมโยงกับศาสนา สืบทอดวัฒนธรรมและความเชื่อ คือ หน่วยงานราชการที่กำกับดูแลการศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารงาน เน้นการสอนตามหลักสูตรที่ส่วนกลางกำหนด 2. รูปแบบของเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมในการนำมาใช้สำหรับเยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ MOOC (Massive Open Online Course) MOOC หรือระบบการศึกษามหาชนแบบเปิด มีลักษณะเหมือนหลักสูตร มีระยะเวลาเปิด - ปิด เหมือนห้องเรียนปกติ แต่เรียนออนไลน์ ผ่านทางอินเทอร์เน็ต ด้วยเทคโนโลยีเคลื่อนที่ติดตามตัว (Mobile Technology) 3. แนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของเยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเยาวชนจะได้เข้าถึงสิ่งต่างๆ คือ 3.1 เข้าถึงเนื้อหาวิชาด้วยการจัดทำหลักสูตรวิชาพื้นฐานสามัญ 3.2 เข้าถึงการสอนของครูที่สอนเก่งๆ ด้วยวิดีโอการสอน เอกสารคำสอน หรือวิดีโอคอนเฟอร์เรนซ์ 3.3 เข้าถึงการสอนวิชาศาสนาจากโต๊ะครูที่นับถือ โดยจัดทำเป็นสื่อเพื่อเผยแพร่ออนไลน์ 3.4 เข้าถึงตัวต่อเสริมการเรียนรู้ผ่านวิดีโอการสอน ยูทูป คลังวิดีโอ อีบุ๊ก (eBook) 3.5 เข้าถึงแบบฝึกหัด เพื่อฝึกฝนผู้เรียนและทราบถึงระดับความรู้ของตนเอง 3.6 เข้าถึงความรู้อื่นๆ ผ่านทางเว็บไซต์และอินเทอร์เน็ต เพื่อขยายช่องทางการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

ABSTRACT

AUTHOR: Ms. Usa Banyen

TITLE: The Utilization of Digital Technology to Reduce Educational Inequality of Youth in the 3 Southern Frontier Provinces

DATE: September 2017 **WORD COUNT:** 5,994 **PAGES:** 17

KEY TERMS: Education in 3 southern frontier provinces, educational Inequality, digital technology

CLASSIFICATION: Unclassified

This research is a study of the utilization of digital technology to reduce educational inequality of youth in the 3 southern frontier provinces, caused by the insecurity of insurgents in the area. Both teachers and students can't go to school, Lacking of educational opportunities and the problematic educational management system, which is diverse and linked to religion beliefs and culture. The research findings are as follows: (1) The problematic conditions caused the educational inequality are insurgents in the area affect both direct and indirect educational achievement and problem is diverse and linked to religion, cultural and belief inheritance. The governmental agency that oversees education in the 3 southern frontier provinces, lacking in management knowledge and understanding. (2) The model of appropriate digital technology for use in youth in the 3 southern frontier provinces is MOOC (Massive Open Online Courses), MOOC or open public education system, Looks like a course. There are open-close periods like normal classroom. But study online via the Internet with mobile technology. (3) Guidelines for using digital technology to reduce educational inequality of youth in the 3 southern frontier provinces. The youth will have access to the following: 3.1) Access course content by creating basic course curriculum. 3.2) Access to the teaching of teacher teaching, with teaching videos, doctrines or videoconferencing, 3.3) Access to religious instruction from the respected teacher (name: Toak coor), prepared as a medium for online publishing. 3.4) Access tutor enhancements through video teaching, YouTube, Video Library. 3.5) Access Exercises to practice learners and to know their own level of knowledge. 3.6) Access other knowledge via website and internet to expand the learning curve increased.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือจาก พันเอกตุลธร นวพิตร อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ความรู้ คำปรึกษา และข้อเสนอแนะ ตลอดจน แก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้เอกสารวิจัยเล่มนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัย ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

โอกาสดียวกันนี้ ขอขอบคุณ ผศ.ดร. พัลลภ พิริยะสุรวงศ์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ที่ให้การช่วยเหลือและให้คำแนะนำตลอดการดำเนินการวิจัย และขอขอบคุณคณาจารย์ วิทยาลัยการทัพบกทุกท่าน ที่กรุณาให้ความรู้ และประสบการณ์ที่มีค่าแก่ผู้วิจัยตลอด ระยะเวลาการศึกษา

ขอขอบคุณ ผู้บังคับบัญชาที่กรุณาให้การสนับสนุนในการเข้ารับการศึกษานี้
ท้ายสุดนี้ ขอขอบคุณทุกคนในครอบครัวที่เป็นแรงใจ กระตุ้น และผลักดันให้ผู้วิจัย มีความมานะพยายามในการทำเอกสารวิจัยฉบับนี้ ตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงขั้นสุดท้ายรวมถึง เพื่อนๆ ทุกท่านที่ให้กำลังใจ และช่วยเหลือสนับสนุน จนทำให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ของเยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

นโยบายด้านการศึกษาของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ให้มีการปฏิรูปการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทยมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยให้ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และยกระดับมาตรฐานการศึกษา ย่อมเป็นที่ประจักษ์ว่ารัฐบาลให้ความสำคัญกับการศึกษาของเยาวชนเป็นอย่างมาก เพราะเยาวชนเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ นโยบายด้านการศึกษาที่รัฐบาลมอบให้แก่เยาวชนจะเป็นจริงหรือไม่ และจะใช้กับการศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างไร เป็นคำถามที่ท้าทายให้หาคำตอบอย่างยิ่ง

ในปัจจุบันคงปฏิเสธไม่ได้ที่จะบอกว่าสถานการณ์จังหวัดภาคใต้ยังมีความรุนแรง และเกิดความไม่สงบอย่างต่อเนื่อง ยังมีการลอบยิง และวางระเบิด ทำร้ายประชาชนผู้บริสุทธิ์ โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายเปราะบาง (Soft Target) เช่น เด็ก ผู้หญิง ฯลฯ ทำให้ “ประชาชนอยู่ในสถานะไม่ปลอดภัย การใช้ชีวิตประจำวันอยู่ท่ามกลางสภาวะแวดล้อมที่วิกฤตและอันตราย รวมถึงเยาวชนและครูที่ต้องหยุดเรียนเป็นระยะเวลานาน ไม่สามารถเดินทางไปโรงเรียนได้เนื่องจากมีการลอบทำร้าย การเผาโรงเรียน ทำให้เยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เรียนไม่ทัน ขาดโอกาสทางการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติมาก”¹

ไม่เพียงแต่ความไม่สงบในพื้นที่ที่ทำให้เยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ขาดโอกาสทางการศึกษาเท่านั้น ระบบการจัดการศึกษาซึ่งแตกต่างกันจากภาคอื่นๆ ของประเทศไทย เนื่องจากมีความหลากหลาย และเชื่อมโยงกับศาสนา สืบทอดวัฒนธรรมและความเชื่อ ก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้เยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ขาดโอกาสทางการศึกษา และเกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในที่สุด

ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเกิดขึ้นในทุกภาคของประเทศไทยในบริบทที่ต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยเลือกทำการศึกษาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของเยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากต้องการทราบถึงสภาพปัญหาเยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ได้รับการศึกษาเท่าเทียมกับเยาวชนจากภาคอื่นๆ หรือมีความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างไร การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology)

มาใช้ ควรเป็นรูปแบบใดที่มีความเหมาะสมกับเยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และ
แนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เป็นอย่างไร

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัย Documentary Research ซึ่งเป็นประเภทของการ
วิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคำสำคัญ (Key Word) ได้แก่ การศึกษาใน 3 จังหวัด
ชายแดนภาคใต้ ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เทคโนโลยีดิจิทัล MOOC เป็นต้น
2. วิเคราะห์เอกสารจากคำสำคัญ และจัดทำสรุปในใบบันทึกพร้อมการทำอ้างอิง
3. สังเคราะห์เอกสาร โดยวิธีการประมวลความรู้และเรียบเรียงใหม่ตามประเด็นหัวข้อ
การวิจัย ได้แก่ สภาพการณ์ของปัญหา ระบบศึกษาของเยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดน
ภาคใต้ เทคโนโลยีดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐานของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
4. สรุป
5. จัดทำข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์

สถานการณ์ความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2547
เป็นต้นมา จะเห็นได้จากภาพข่าวรายวันทางหน้าหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และสื่ออื่นๆ
ซึ่ง “จำนวนครั้งของสถิติการก่อเหตุมีจำนวนไม่ลดลง โดยในปี พ.ศ. 2559 เหตุการณ์ความ
ไม่สงบเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 จำนวน 133 เหตุการณ์ ส่งผลให้จำนวนผู้เสียชีวิตและ
ได้รับบาดเจ็บเพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยมีผู้เสียชีวิต จำนวน 307 คน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558
จำนวน 61 คน และผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ จำนวน 628 คน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 จำนวน
84 คน จำนวนเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ในรอบ 13 ปี ระหว่าง
1 มกราคม 2547 - 31 ธันวาคม 2559 มีเหตุการณ์ทั้งสิ้น 16,181 เหตุการณ์

นอกจากความสูญเสียที่ได้รับจากมีผู้เสียชีวิตและผู้บาดเจ็บแล้ว ยังมีการวางเพลิงเผา
โรงเรียน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 - 2559 สรุปสถิติการวางเพลิงเผาโรงเรียนในพื้นที่ทั้งหมด
314 โรงเรียน”²

ระบบการจัดการศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

รูปแบบการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความหลากหลาย กล่าวคือ มีการจัดการเรียนการสอนวิชาสามัญควบคู่ไปกับวิชาศาสนา ทั้งในโรงเรียนรัฐบาล สถาบันการศึกษาเอกชน และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา (รอส.) กล่าวคือ

ในวัยก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา ทั้งนักเรียนไทยพุทธและไทยมุสลิมจะเรียนร่วมกันในโรงเรียนรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ การเรียนการสอนใช้ภาษาไทยเป็นหลักและภาษามลายูถิ่นในบางโอกาส นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาจะต้องเรียนวิชาสามัญตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ และยังไม่ต้องเรียนวิชาศาสนาในโรงเรียน แต่ถ้าเด็กสนใจสามารถไปเรียนได้ที่ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด (เรอาอะฮ์) ส่วนนักเรียนระดับประถมศึกษาต้องเรียนวิชาสามัญ 23 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และวิชาศาสนา 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งผู้ปกครองเห็นว่าน้อยเกินไปจึงนิยมส่งบุตรหลานไปเรียนวิชาศาสนาเพิ่มเติมที่ตาดีกา (สถานที่สอนวิชาศาสนาสำหรับเด็กเล็กที่ยังไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้)

ระดับมัธยมศึกษา เป็นช่วงที่นักเรียนไทยพุทธและนักเรียนไทยมุสลิมจะแยกโรงเรียนกันอย่างชัดเจน นักเรียนไทยพุทธยังคงเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล ส่วนนักเรียนไทยมุสลิมนิยมเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม (รอส.) เนื่องจากคุณภาพการสอนในโรงเรียนรัฐบาลอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำและรอส.ได้พัฒนาคุณภาพการสอนวิชาสามัญและวิชาศาสนาที่เข้มข้นกว่าโรงเรียนรัฐบาล และมีบริการรถ รับ-ส่ง

ระดับอุดมศึกษา ไม่ต้องเรียนวิชาสามัญอีกต่อไป นักเรียนที่สนใจเรียนศาสนาอิสลามก็เลือกที่จะไปศึกษาต่อในประเทศแถบตะวันออกกลาง เช่น อียิปต์ และซาอุดีอาระเบีย ฯลฯ และบางสถาบันในประเทศไทย เช่น วิทยาลัยอิสลามศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และวิทยาลัยอิสลามยะลา ได้นำศาสนาอิสลามไปประยุกต์กับการเรียนการสอนในสาขาวิชาอื่นๆ เช่น กฎหมายอิสลาม ฯลฯ

นอกเหนือจากการเรียนการสอนทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนแล้ว ยังมีสถาบันการศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีลักษณะของ การอยู่ประจำหรือโรงเรียนกิน - นอน โดยอาศัยบ้านผู้รู้ โต๊ะครูโต๊ะฆูรู มัสยิด บาลีย์ และบันลาเซ (ศาลา) ผู้เรียนส่วน

ใหญ่มีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป และจบการศึกษาประถมศึกษา ปีที่ 6 การสอนใช้ภาษามลายู ถิ่นในการพูด และภาษาอาหรับในการเขียน การเรียนยึดหลักความศรัทธาในศาสนาอิสลาม และความเคารพนับถือในตัวครูผู้สอน หรือ “โต๊ะครู” และตำราเรียนที่เรียกว่า “กีตาบ” ซึ่งรวบรวมผลงานจากบรรดาโต๊ะครูในรัฐปัตตานีในอดีต

เนื้อหาวิชาที่เรียนประกอบด้วย การอ่านและท่องคัมภีร์อัลกุรอาน เตาฮีด หรือวิชาที่ว่าด้วย เอกภาพของพระเจ้า คุณลักษณะของพระเจ้าและนบีฟีกฮี วิชาว่าด้วยข้อควรและไม่ควร ปฏิบัติ หรือข้อห้ามทางศาสนาพร้อมกับศึกษาวิชาปฏิบัติศาสนกิจ ไวยากรณ์อาหรับและ ภาษาอาหรับ เพื่อศึกษาความหมายของคัมภีร์อัลกุรอาน จริยธรรมทางอิสลาม วิชาว่าด้วย เรื่องครอบครัวและมรดก การแปลคัมภีร์อัลกุรอาน ฯลฯ มีการทดสอบหรือวัดผลเพื่อเลื่อน ชั้นด้วยการสอบปากเปล่า โดยให้นักเรียนอธิบายกีตาบให้โต๊ะครูหรือผู้ช่วยโต๊ะครูฟัง

ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2504 เป็นต้นมา รัฐบาลมีมาตรการส่งเสริมให้โรงเรียนปอเนาะแปรสภาพ มาเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม เช่น การออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการปรับปรุงและส่งเสริมปอเนาะในภาคการศึกษา 2 พ.ศ. 2504 มีการจัดให้โต๊ะครู หรือเจ้าของปอเนาะที่มาจดทะเบียนเข้าเฝ้ารับพระราชทานรางวัลจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ กรุงเทพมหานคร (สุวรรณ 2533) ให้เงินอุดหนุนเป็นแรงจูงใจ ส่งครูไป ช่วยสอนวิชาสามัญและวิชาชีพ และอุดหนุนด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน (เรวัตดีและคณะ 2546) จน พ.ศ. 2525 รัฐบาลได้ออก “พ.ร.บ.โรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525” ให้โรงเรียน ราษฎร์ประเภทต่างๆ ที่จัดตั้งตาม พ.ร.บ.โรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2497 เป็นโรงเรียนเอกชน ตาม พ.ร.บ.ใหม่นี้ โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามจึงเปลี่ยนเป็น “โรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลาม” หรือ “รอส.”

ตาม พ.ร.บ.โรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 สถาบันการศึกษาปอเนาะจำแนกออกได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ แบบดั้งเดิมที่ให้การศึกษาด้านศาสนาตามวิถีชีวิตชุมชนมุสลิมแบบ ดั้งเดิม (ปอเนาะดั้งเดิม) เป็นโรงเรียนเอกชนตามมาตรา 15 (3) โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามที่สอนศาสนาเพียงอย่างเดียว (ปอเนาะแบบโรงเรียน) เป็นโรงเรียนตามมาตรา 15 (2) และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่สอนศาสนาควบคู่กับวิชาสามัญ (รอส.) เป็น โรงเรียนตามมาตรา 15 (1)

การจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงกับศาสนา สืบทอดวัฒนธรรมและความเชื่อ

วัฒนธรรม ประเพณีของมุสลิม โดยส่วนใหญ่ยังมีความเชื่อว่าผู้หญิงมีหน้าที่เลี้ยงดูบุตร ดังนั้น การศึกษาจึงไม่ใช่สิ่งสำคัญ บางครอบครัวให้บุตรหลานมีครอบครัวตั้งแต่อายุยังน้อย นอกจากนี้ ผู้ปกครองมุสลิมส่วนใหญ่นิยมส่งบุตรหลานไปเรียนโรงเรียนสอนศาสนา เนื่องจากมีความเชื่อว่าการศึกษาวิชาศาสนาถือว่าเป็นมุสลิมที่ดี ปรัชญาศาสนาอิสลามให้ความสำคัญกับการศึกษา โดยผลสัมฤทธิ์จากการศึกษาหาความรู้คือการค้นพบัจธรรมที่เกิดขึ้นประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และโลก นั่นคือการดำรงชีวิตที่ถูกต้องในโลกนี้ และหลักประกันถึงความผาสุกในโลกหน้า

มาตรฐานการศึกษาในสังคมมุสลิมที่ค่อนข้างเป็นเอกลักษณ์ คือ เป็นการศึกษาที่เชื่อมโยงกับการสำนึกถึงผู้ประสิทธิ์ประสาทองค์ความรู้อย่างแท้จริง กล่าวคือศึกษาด้วยพระนามของอัลลอฮ (ส) การศึกษาที่สำนึกถึงความเมตตา ทาสของอัลลอฮ (ส) การศึกษาในลักษณะของการเขียนอ่าน โดยการใช้สื่อตามพัฒนาการองค์ความรู้ของยุคสมัยอย่างครอบคลุม การศึกษา เจาะลึก ค้นคว้า วิจัยในสิ่งที่ไม่รู้จากองค์ความรู้ด้านต่างๆ ที่อัลลอฮ (ส) ทรงประทานเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว และการศึกษาสามารถนำวิชาความรู้ไปใช้ประโยชน์สร้างสรรค์และพัฒนาโดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น เป็นการสำนึกในพระเมตตาอันมหาศาลของอัลลอฮ (ส)³

ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

เมื่อก้าวถึงนิยามของความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา นักวิชาการได้ให้นิยามไว้หลากหลาย เช่น “ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของไทยเกิดจากสภาวะในสังคม ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ภูมิฐานะของผู้เรียนในเขตเมืองและชนบทและสภาพทางวัฒนธรรมและการศึกษาของพ่อแม่ นอกจากนี้ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาไทยยังเกิดจากการบริหารจัดการศึกษาของชาติ ได้แก่ จัดสรรงบประมาณและกำลังคนทางการศึกษาที่ไม่เป็นธรรมระหว่างสถานศึกษาขนาดใหญ่ สถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาในชนบท และสถานศึกษาในเมือง การจัดสรรอัตราครูและ ทรัพยากรทางการศึกษาไม่ตรงตามความเป็นจริง”⁴

“นักการศึกษาส่วนใหญ่มุ่งเน้นทำความเข้าใจถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในแง่การเข้าถึงการศึกษา จึงถูกสะท้อนเป็นประเด็นทางด้านเชิงปริมาณ ซึ่งหมายถึง การพัฒนา

ความสามารถในการเข้าถึงการศึกษา (Mankiw, Romer and Weil, 1992) และการเพิ่มจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยให้กับนักเรียน/นักศึกษา เพื่อที่จะได้รับความรู้ที่มากเพียงพอในการสนับสนุนการทำงานในอนาคต (Barro and Lee, 1993) และเชิงคุณภาพ ซึ่งหมายถึงคุณภาพการเรียน การสอน ที่ทำให้เด็กมีทักษะที่เข้มข้น และสอดคล้องกับการที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ในอนาคต (Hanushek and WoBmann, 2007) เป็นหลัก แต่ยังมีอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่น่าสนใจคือ ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในมิติของผลลัพธ์ของการศึกษา

ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (Educational Inequality) ในมิติผลลัพธ์ของการศึกษา หมายถึง ความแตกต่างในผลลัพธ์ของการศึกษา โดยพิจารณาจากปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนแต่ละคน เช่น ด้านครอบครัว หรือความแตกต่างของโรงเรียนที่นักเรียนแต่ละคนเข้าเรียนอยู่ จะพบว่าปัจจัยทั้งหลายเหล่านี้ต่างก็มีส่วนทำให้เด็กแต่ละคนได้รับความรู้ความเข้าใจที่ไม่เท่ากัน จึงสะท้อนออกมาเป็นผลคะแนนสอบ (test score) ที่แตกต่างกันตามไปด้วย”⁵

เทคโนโลยีดิจิทัล

ยุคไทยแลนด์ 4.0 หลีกหนีไม่พ้นที่จะนำเทคโนโลยีมาใช้ในชีวิตประจำวัน เทคโนโลยีดิจิทัลมีคุณสมบัติที่ตอบสนองความต้องการของโลกยุคปัจจุบันอย่างคาดไม่ถึง

เทคโนโลยีดิจิทัล “เป็นการอธิบายเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้สร้าง เก็บ และประมวลข้อมูลในลักษณะ 2 สถานะ คือ บวก (positive) และไม่บวก (non-positive) บวก (positive) แสดงด้วยเลข 1 และไม่บวก (non-positive) แสดงด้วยเลข 0 ดังนั้น ข้อมูลส่งผ่านหรือเก็บด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นการแสดงด้วยข้อความของ 0 และ 1 แต่ละค่าของตำแหน่งสถานะเหล่านี้ เป็นการอ้างแบบ binary digital”⁶

องค์ประกอบการทำงานของเทคโนโลยีดิจิทัล “เป็นการนำส่งข้อมูลเป็นสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์ โดยการเปลี่ยนแปลงของความถี่ หรือความสูงซึ่งเพิ่มเข้าสู่คลื่นตัวนำที่ให้ ความถี่ การส่งผ่านการกระจายใช้เทคโนโลยีอะนาล็อก เทคโนโลยีดิจิทัล ใช้ในตัวกลางการสื่อสารทางกายภาพ เช่น การส่งผ่านด้วยดาวเทียม และไฟเบอร์ออปติก โมเด็ม ใช้ในการแปลงสัญญาณโทรศัพท์ ให้เป็นสารสนเทศดิจิทัล สำหรับเครื่องคอมพิวเตอร์

เทคโนโลยีดิจิทัลมีข้อเด่น คือ “สัญญาณรบกวนที่น้อยกว่า ความผิดพลาดในการแปลงสัญญาณมีน้อย ความคมชัดมีมากกว่า การเข้าถึงข้อมูลที่รวดเร็วกว่า การเก็บรักษาที่สามารถอยู่ได้เป็นร้อยปี การรักษาความปลอดภัยข้อมูลที่ยากต่อการถอดรหัส และการออกแบบและพัฒนาระบบที่ทำได้ง่ายและรวดเร็วด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เช่น MATLAB และที่สำคัญผลิตภัณฑ์สามารถผลิตคราวละจำนวนมากๆ โดยมีคุณภาพเหมือนกันทุกประการ ทำให้สินค้ามีราคาถูก”⁷

ปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวาง ที่เห็นเด่นชัดคือ Compact Disk (CD) การสื่อสาร (Communication) เช่น โทรศัพท์บ้าน ระบบอินเทอร์เน็ต ระบบโทรศัพท์ไร้สาย (มือถือ) ระบบอินเทอร์เน็ต การผลิตสื่อดิจิทัล (Medias) เช่น ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง และวิดีโอ เป็นต้น

เทคโนโลยีดิจิทัล MOOC (Massive Open Online Course)

การศึกษาในยุคดิจิทัลปรับเปลี่ยนจากในชั้นเรียนไปสู่การศึกษาฟรีผ่านอินเทอร์เน็ต เป็น การศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิตตามอัธยาศัยสำหรับทุกคน ปัจจุบันนวัตกรรมการศึกษาได้มีการพัฒนาการศึกษาโดยมีการให้บริการการศึกษาแบบเปิดด้วย MOOC

“ความหมายของ MOOC

Massive	ผู้เรียนลงทะเบียนได้มากกว่า 10,000 คน
Open	ไม่เสียค่าใช้จ่าย ใครๆ ก็ลงทะเบียนเรียนได้
Online	เรียนออนไลน์ผ่านอินเทอร์เน็ต
Course	เปิดสอนได้ตลอดตามเวลาที่ต้องการได้ โดยไม่จำเป็นต้องขอรับประกาศนียบัตรผลการเรียน” ⁸

การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลมีความแตกต่างจากยุคอนาล็อกอย่างมาก “การศึกษาทางไกลที่เกิดขึ้นในก่อนยุคดิจิทัลมีการใช้สื่อต่างๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ โทรทัศน์ สื่อคอมพิวเตอร์ มาใช้ในการเรียนการสอน โดยมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ (สุมาลี สังข์ศรี, 2549) จนกระทั่งในยุคดิจิทัล สถาบันการศึกษาชั้นนำได้นำร่องสร้างบทเรียนเพื่อให้ผู้คนทั่วโลกเข้ามาใช้งานได้ หลักการแรกเริ่มของการศึกษาแบบเปิดด้วย MOOC (Yuan, Powell and Olivier, 2014) คือ ทุกคนจากทุกมุมโลกที่

เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตสามารถเข้าถึงบทเรียนได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และแต่ละวิชาที่เปิดสอนจะต้องสามารถรับผู้เรียนได้ไม่จำกัดจำนวน”⁹

MOOC เป็นเทคโนโลยีเริ่มต้นเมื่อปี 2008 ผู้ริเริ่มคือ George Siemens และ Stephen Downes ชาว Canada เป็นรูปแบบการเรียนการสอนแบบเปิดที่อนุญาตให้ทุกคนเข้าถึงเนื้อหาได้อย่างเสรี ระบบสามารถรองรับผู้เรียนให้เรียนรู้พร้อมๆ กัน ในเวลาเดียวกันหรือต่างเวลากันจำนวนมาก และไม่จำกัดผู้เรียน โดยผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา โดยอาศัยอุปกรณ์คอมพิวเตอร์แบบพกพาแบบต่างๆ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยมีอาจารย์ผู้สอนจากมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับโลก เช่น MIT, Stanford, Harvard และ MOOC จะให้บริการทั้งในส่วนที่มีค่าใช้จ่ายและส่วนที่ไม่มีค่าใช้จ่าย

แนวทางของ MOOC มีลักษณะเหมือนหลักสูตร มีระยะเวลาเปิด-ปิด เหมือนห้องเรียนปกติ ถูกกำหนดหัวข้อย่อยในรายวิชาไว้แล้ว มีการวัดและประเมินผล มีการบ้าน มีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ทำงานกลุ่ม รวมทั้งให้ผู้เรียนช่วยกันตรวจงาน เครื่องมือในการทำ MOOC เป็นเทคโนโลยีธรรมดา เช่น เว็บไซต์ วิดีโอ บล็อก ฯลฯ

MOOC : สามารถแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ คือ “cMOOC (connectivist MOOC model) มีโครงสร้างของการสอนที่ใช้วิธีการที่เป็นเครือข่าย กระจาย สังคม และให้ความสำคัญกับความเป็นอิสระของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนที่เป็น adult lifelong learners ซึ่งสนใจในการพัฒนาตัวเองและอาชีพ รูปแบบนี้เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม เช่น social constructivism (Kop, 2011) และ xMOOC (Stanford Artificial Intelligence (AI) model) ใช้วิธีการสอนแบบมีครูแนะนำตามแบบดั้งเดิมและเป็นการเรียนออนไลน์หลังชั้นมัธยมศึกษา วิธีการสอนแบบนี้ถูกจัดเป็น cognitive-behaviorist (Rodriguez, 2012)”¹⁰

ปัจจุบันมีเว็บไซต์หลักผู้ให้บริการ MOOC จากสหรัฐอเมริกา ได้แก่ edX (www.edx.org) เป็น MOOC ที่ได้รับความนิยมสูงสุด Coursera (www.coursera.org) เป็น MOOC ที่ใหญ่ที่สุด Udacity (www.udacity.com) เป็น MOOC ที่มีเสน่ห์ Khan Academy (www.khanacademy.org) เป็น MOOC ของประเทศอินเดียที่ทำวิดีโอประกอบการสอนได้เข้าใจง่าย และสนับสนุนกลุ่มผู้เรียนหลายวัย

ส่วน MOOC ของไทย เปิดดำเนินการ 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) โดย สกอ. มอบหมายให้มหาวิทยาลัยไทย

ไซเบอร์ (ThaiCyber University) เป็นเจ้าภาพหลักในการสร้าง Thailand Cyber University (TCU: Thaicyperu.go.th) ปัจจุบัน TCU กำลังริเริ่มการเรียนการสอนในรูปแบบ MOOC มาตรฐาน เรียกว่า Thai MOOC ก่อตั้งโดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์

Thai MOOC คือ ระบบการศึกษาแบบเปิดที่นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชน สามารถเข้าเรียนผ่านอินเทอร์เน็ตได้โดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ ไม่มีการเก็บค่าลงทะเบียน ไม่ต้อง สอบเข้า และไม่มีการจำกัดจำนวนรับ ดำเนินการในรูปแบบการศึกษาแบบเปิดด้วยการ สนับสนุนของกระทรวงศึกษาธิการและสถาบันการศึกษาในสังกัด ผู้ที่เรียน Thai MOOC สามารถเก็บประวัติและสะสมผลการเรียนรู้เพื่อเทียบโอนเป็นวุฒิการศึกษาได้

ประเด็นที่ทำให้เยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดความเหลื่อมล้ำทาง การศึกษา

จากการศึกษาสถานการณ์การก่อความไม่สงบและระบบการจัดการศึกษาใน 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นที่ทำให้เยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้ดังนี้ คือ

ประเด็นจากความไม่ปลอดภัยจากผู้ก่อความไม่สงบในพื้นที่

“มีการลอบทำร้าย ลอบวางระเบิด กลุ่มเป้าหมายอ่อน (Soft Target) เมื่อเกิดความไม่สงบ ในพื้นที่ บิดา มารดา นักเรียนหรือครูถูกทำร้าย สถานที่เรียนขาดความพร้อมเนื่องจากถูก เผาทำลาย นักเรียนไม่สามารถไปเรียนได้ ขาดการเรียนอย่างต่อเนื่อง มีเวลาเรียนไม่ เพียงพอ ไม่มีโอกาสเรียนเสริมหรือเรียนเพิ่มเติม ขาดโอกาสเข้ารับการศึกษา บุคลากร ทางการศึกษามีความหวาดกลัว ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ครูที่มี ประสบการณ์และมีขีดความสามารถไม่กล้าอยู่ในพื้นที่ ครูไม่สามารถเดินทางเข้าไปนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการเรียน ส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนทั้งทางตรงและ ทางอ้อม”¹¹ โดยวัดจากผลของคะแนนสอบ (test score) ของเยาวชนใน 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ต่ำกว่าเยาวชนจากภาคอื่นๆ เนื่องจากเมื่อเกิดสถานการณ์ความไม่สงบ เด็ก และครูได้รับผลกระทบ จากการเหตุการณ์ ไม่สามารถไปเรียนได้ตามปกติ “ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า ระดับประเทศ เช่น ในปีการศึกษา 2556 นักเรียนชั้น ม.6 จังหวัดปัตตานี มีคะแนนเฉลี่ย

วิชาภาษาไทย ร้อยละ 32.48 คณิตศาสตร์ ร้อยละ 14.60 วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 24.67 สังคม ร้อยละ 25.01 และภาษาอังกฤษ ร้อยละ 17.65”¹²

ประเด็นจากระบบการจัดการศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาระบบการจัดการศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่ามีจุดแข็งและจุดอ่อนหรือปัญหา ดังนี้

จุดแข็ง

1. เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมมลายู มุสลิม (ศาสนาและภาษา)
2. เป็นการแสดงออกถึงความศรัทธาและความเคารพนับถือในตัวครูผู้สอน หรือ “โต๊ะครู”
3. เป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องหรือสนองต่อความต้องการของชุมชน และท้องถิ่น
4. การมีเป้าหมายร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการจัดการศึกษา
5. การดำเนินนโยบายผ่านองค์กรผู้นำทางด้านการศึกษาและศาสนาของชุมชน ท้องถิ่น

จุดด้อยหรือปัญหา

1. คุณภาพการศึกษาในวิชาสามัญและวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนรัฐบาลอยู่ในระดับต่ำ
2. เนื้อหาหลักสูตรและแบบเรียนที่ไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น ไม่มีการกล่าวถึงศีลธรรม และเนื้อหาที่สอดคล้องกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมความเชื่อท้องถิ่น ฯลฯ
3. กิจกรรมที่จัดขึ้นไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การไหว้ครู ฯลฯ ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม
4. ความเชื่อและค่านิยม ตามวิถีชีวิตมุสลิม มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษา
5. การกำหนดนโยบาย และการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติไม่ชัดเจน
6. เกิดความเหลื่อมล้ำกันระหว่างครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับโรงเรียนของรัฐ เรื่องการสนับสนุนการเงิน สวัสดิการ ค่าตอบแทน และการพัฒนาตนเอง
7. สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ขาดโปรแกรมหรือหลักสูตรที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียน โดยเฉพาะสาขาที่เกี่ยวข้องกับอิสลามศึกษา

8. การแบ่งแยกของนักเรียนไทยพุทธและไทยมุสลิมอย่างชัดเจนในระดับมัธยมศึกษา
9. ขาดหน่วยงานบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนโดยตรงในพื้นที่
10. การประเมินของรัฐใช้มาตรฐานเดียว ซึ่งก่อให้เกิดปัญหา เพราะบริบทของพื้นที่ต่างกัน
11. ประเพณีของมุสลิมส่วนใหญ่ในการแต่งงานตั้งแต่อายุน้อย จึงทำให้เด็กไม่สนใจที่จะเรียนหนังสือ
12. นักเรียนประถมศึกษาทั้งในโรงเรียนเขตเมือง และโรงเรียนเขตชนบทห่างไกลขาดทักษะในการใช้ภาษาไทยและความรู้ในวิชาสามัญอื่นๆ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำ
13. จำนวนชั่วโมงเรียน (ทั้งในระบบและนอกระบบ) ค่อนข้างมากสำหรับเด็กนักเรียนในระดับก่อนอุดมศึกษา ซึ่งต้องเรียนทั้งวิชาสามัญและวิชาศาสนา
14. ขาดความเอาใจใส่หรือการดูแลนักศึกษาไทยที่ไปศึกษาต่อในต่างประเทศ

เมื่อวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนหรือปัญหา พบว่าปัญหาในภาพรวมของระบบการจัดการศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ “หน่วยงานราชการที่กำกับดูแลการศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ขาดความรู้และความเข้าใจในการบริหารงาน ครูผู้สอนไม่ได้สำเร็จมาทางการศึกษาและเน้นการสอนตามหลักสูตรที่ส่วนกลางกำหนด โดยไม่ได้เน้นให้คนในพื้นที่พัฒนาตนเอง มาตรฐานการเรียนการสอนของโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองกับเขตนอกเมืองมีความแตกต่างกัน ความนิยมของคนในพื้นที่ในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนสอนศาสนามากกว่าโรงเรียนรัฐบาล”¹³ ปัญหาเหล่านี้จึงทำมาตรฐานการสอนของโรงเรียนรัฐบาลอยู่ในระดับต่ำกว่าโรงเรียน รอค.

ปัจจัยเรื่องระบบการจัดการศึกษา ก็ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาโดยวัดจากผลของคะแนนสอบ (test score) ของเยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่ำ ต่างจากเยาวชนจากภาคอื่นๆ เช่นกัน โดยเฉพาะในเด็กระดับต่ำกว่าประถมศึกษาและประถมศึกษา เด็กจะมีข้อจำกัดในเรื่องการใช้ภาษาไทย จึงส่งผลไปถึงวิชาสามัญอื่นๆ ทำให้เรียนไม่เข้าใจ “โรงเรียนส่วนใหญ่ในจังหวัดชายแดนใต้มีการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาไทยอย่างเดียว ซึ่งพบว่าเด็กๆ โดยเฉพาะเด็กเล็กมักมีปัญหาในการปรับตัวเพราะไม่คุ้นกับภาษาไทยเนื่องจากอยู่บ้านพูดภาษามลายูถิ่น พ่อเด็กๆ ไม่เข้าใจสิ่งที่ครูสอน ก็จะไม่ค่อยมีส่วนร่วมในชั้นเรียน และรู้สึกไม่สนุกกับการมาโรงเรียน”¹⁴

“ความแตกต่างทางภาษาได้ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กๆ ในชายแดนใต้มาโดยตลอด โดยผลการเรียนของนักเรียนในพื้นที่นี้มักรั้งท้ายอยู่ใน 10 อันดับสุดท้ายของประเทศ ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานปี 2551 ของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ค่าร้อยละของการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ของนักเรียนในจังหวัดชายแดนใต้อยู่ในระดับที่สูงมาก คือ ร้อยละ 25 ของเด็กชั้นประถม 3 อ่านไม่ออก ในขณะที่ร้อยละ 42 ไม่สามารถเขียนได้”¹⁵

พระไพศาล วิสาโล (2549) ได้กล่าวว่า “ถึงรากเหง้าของความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนหนึ่งมาจากระบบการศึกษาไม่ได้ช่วยให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความสามารถที่จะพัฒนาหรือรักษาชีวิตความเป็นอยู่ได้เลย แม้แต่การที่จะเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาอย่างเต็มที่ก็เป็นไปได้ยาก ดังจะเห็นได้ว่านักเรียนจาก 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้คะแนนต่ำกว่านักเรียนในภาคอื่นๆ ทุกวิชา ยกเว้นภาษาอังกฤษ ส่วนนักเรียนที่สามารถจบการศึกษาระดับอุดมศึกษาก็มีเพียงร้อยละ 2 เท่านั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความล้มเหลวในการสอนภาษาไทยแก่นักเรียนในพื้นที่” คือ ร้อยละ 25 ของเด็กชั้นประถม 3 อ่านไม่ออก ในขณะที่ร้อยละ 42 ไม่สามารถเขียนได้”¹⁶

ทั้งปัจจัยความไม่สงบในพื้นที่ และปัจจัยเรื่องระบบการศึกษาเชื่อมโยงศาสนา วัฒนธรรม และความเชื่อ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ขาดโอกาสทางการศึกษา และเกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยวัดจากผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หรือผลคะแนนสอบของนักเรียน

แนวทางการนำ MOOC มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

จากประเด็นที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แนวทางในการแก้ปัญหาที่ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นทางเลือกที่น่าสนใจในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของเยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน ปัจจุบันวงการศึกษาก็พัฒนาจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งเป็นการศึกษาแบบเปิดและเป็นการศึกษาทางไกล ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนในสิ่งที่ตนเองสนใจ ตามความถนัดเรียนได้ตามเวลาและสถานที่ที่สะดวก การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน จึงเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของเยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้อีกช่องทางหนึ่ง

ปัจจุบันการจัดรูปแบบการเรียนการสอนสมัยใหม่พัฒนาสู่ยุคดิจิทัล “มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อเป็นช่องทางการนำความรู้สู่ผู้เรียนตามปรัชญาการศึกษาที่ว่าอยู่ที่ไหนก็เรียนได้ มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษาแบบเปิดและการศึกษาทางไกลมีหลักการเกี่ยวกับระบบการเรียนการสอนที่มุ่งให้โอกาสแก่ผู้เรียนที่ไม่สามารถหรือไม่ต้องการเข้าเรียนในระบบชั้นเรียนปกติ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อหลากหลายชนิดที่ผ่านการเตรียมการมาอย่างดีการศึกษาแบบเปิดด้วย MOOC (Massive Open Online Course) เป็นเทคโนโลยีดิจิทัลสนับสนุนการจัดการศึกษาที่มีผู้เรียนจำนวนมาก เข้าเรียนพร้อมๆ กัน ได้ทุกที่ ทุกเวลา และกำลังเป็นที่นิยมในปัจจุบัน”¹⁷

จากการศึกษาคุณสมบัติของ MOOC พบว่า MOOC เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพสูง อำนวยประโยชน์ให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามอัธยาศัย ทุกที่ ทุกเวลา โดยผ่านสื่อออนไลน์ที่มีความทันสมัย สามารถเรียนพร้อมกันได้ทั่วโลก เสมือนอยู่ในห้องเรียนจริง มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลการเรียน และประกาศนียบัตรรับรองผลการเรียนหากผู้เรียนต้องการ ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศไทยได้นำมาพัฒนาและใช้ในการจัดการเรียนการสอนผ่านทาง Thai MOOC และได้รับความนิยมจากผู้เรียน MOOC จึงเป็นระบบที่น่าสนใจในการนำมาประยุกต์ใช้กับระบบการจัดการศึกษาของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

การพัฒนา MOOC สำหรับ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ควรพัฒนาให้เป็น MOOC ที่มีคุณสมบัติตามความต้องการของผู้เรียน โดยสิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ เยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จะได้เข้าถึงสิ่งต่างๆ ดังนี้

เข้าถึงเนื้อหารายวิชา ได้แก่

จัดทำหลักสูตร และกำหนดเนื้อหาวิชา เด็กเล็กก่อนประถมศึกษา จัดทำหลักสูตรและกำหนดเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรจากส่วนกลาง โดยเน้นในเรื่องการเรียนภาษาไทย ควบคู่กับภาษามลายูถิ่น การนำเสนอเนื้อหาวิชาควรจัดทำเป็นสื่อในลักษณะสื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นการ์ตูนหรือภาพสวยงาม ให้เด็กเข้าใจง่าย สื่อมีลวดลายที่เรียบง่ายมีความเคลื่อนไหว คลิปวิดีโอ หรือเพลง ซึ่งทำให้เด็กๆ เกิดความสนใจ เข้าใจและจดจำง่าย และอยากเรียน หากเด็กสนใจเรียนวิชาทางศาสนา ควรจัดทำสื่อในลักษณะเดียวกันเพื่อให้เด็กเข้าใจและจดจำจากภาพและเสียงมากกว่าการจดจำอักษร

นักเรียนระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา จัดทำหลักสูตรและกำหนดเนื้อหา รายวิชาตามหลักสูตรจากส่วนกลาง ควบคู่กับวิชาทางศาสนา โดยเน้นในเรื่องสาระของวิชา ตามหลักสูตร การนำเสนอเนื้อหาวิชาควรจัดทำเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีความน่าสนใจ (eBook) มีภาพประกอบ หรือเป็นมัลติมีเดียที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและอยากเรียน

กำหนดระยะเวลาในการเรียนแต่ละรายวิชา เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถวางแผนการเรียนได้เองตามความสะดวกว่าใน 1 สัปดาห์ จะเรียนวิชาสามัญวัน เวลาใด และเรียนวิชาศาสนา วัน เวลา ใด และจะมีเวลาในช่วงว่างช่วงใดบ้าง

จัดรูปแบบให้มีการเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับผู้สอน และนักเรียนกับนักเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาไทย และมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์

มีการประเมินผลการเรียนในแต่ละหลักสูตร ซึ่งการประเมินจะใช้เกณฑ์มาตรฐานที่เหมือนกันทั่วประเทศ

เข้าถึงการสอนของครูที่สอนเก่งๆ

มีการจัดทำสื่อประเภทต่างๆ เพื่อเผยแพร่ออนไลน์ เช่น วิดีโอ หรือจัดทำคลังวิดีโอ ซึ่งเป็นคำสอนของครูที่สอนเก่งๆ จากส่วนกลาง หรือจากที่อื่นๆ ทั่วประเทศ หรือครูที่มาจากต่างประเทศ โดยเผยแพร่ในยูทูป หรือการสอนโดยผ่านระบบวิดีโอคอนเฟอร์เรนซ์ (Video Conference) ซึ่งจะให้ผู้เรียนสามารถเรียนพร้อมๆ กันได้ทั่วโลก ในเวลาและสถานที่ที่นักเรียนสะดวก จากผู้สอนที่เก่ง เป็นการสร้างโอกาสให้เด็กได้เข้าถึงการสอนของครูที่มีความสามารถ

เข้าถึงการสอนด้านศาสนา จากโต๊ะครูที่นับถือ

มีการจัดทำสื่อเพื่อเผยแพร่ออนไลน์ประเภทต่างๆ เช่น วิดีโอ หรือจัดทำคลังวิดีโอ คำสอนของโต๊ะครู หรือครูสอนศาสนาที่ประชาชนให้ความเคารพนับถือ เพื่อเผยแพร่ทางยูทูป หรือสื่อออนไลน์อื่นๆ หรือการสอนโดยผ่านระบบวิดีโอคอนเฟอร์เรนซ์ (Video Conference) ซึ่งจะให้ผู้เรียนสามารถเรียนพร้อมๆ กันได้ทั่วโลก ในเวลาและสถานที่ที่นักเรียนสะดวก จากโต๊ะครูที่นับถือ

เข้าถึงการติวเตอร์เสริมการเรียน การสอนให้มีคุณภาพมากขึ้น

เพื่อเพิ่มโอกาสในการรับรู้ โดยผ่านทางวิดีโอคำสอน ยูทูป คลังวิดีโอ eBook หรือการสอน โดยผ่านระบบวิดีโอคอนเฟอร์เรนซ์ (Video Conference) ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียน พร้อมๆ กันได้ทั่วโลก ในเวลาและสถานที่ที่นักเรียนสะดวก จากติวเตอร์ที่มีชื่อเสียงและมีความรู้

เข้าถึงแบบฝึกหัด

เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนภายหลังจากเรียนจบในแต่ละวิชา หรืออาจมีการทดสอบเป็นระยะ เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบถึงระดับความรู้ของตนเอง และสามารถทดสอบได้หลายๆ ครั้งตามที่ต้องการ

เข้าถึงความรู้อื่นๆ อย่างรอบด้าน และกว้างขวางขึ้น (Web และ Internet)

เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทาง และขยายโอกาสให้แก่ผู้เรียนได้มีความรู้ด้านอื่นๆ เพิ่มขึ้น นอกเหนือจากวิชาที่กำหนดให้เรียนตามหลักสูตร

บทสรุป

ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของเยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดจากปัจจัยหลัก 2 ประการ คือความไม่ปลอดภัยจากผู้ก่อความไม่สงบในพื้นที่ ทำให้ทั้งครูและนักเรียนไม่สามารถไปโรงเรียนได้ ขาดโอกาสเข้ารับการศึกษา และระบบการจัดการศึกษาซึ่งมีความหลากหลาย และเชื่อมโยงกับศาสนา สืบทอดวัฒนธรรมและความเชื่อ ซึ่งทั้งสองปัจจัย ส่งผลให้เยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ขาดโอกาสในการศึกษา จนเกิดเป็นความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในที่สุด โดยวัดจากผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หรือผลคะแนนสอบ (test score) ของนักเรียนที่ต่ำกว่าเยาวชนจากภาคอื่นๆ ของประเทศไทย

รูปแบบของเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมในการนำมาประยุกต์ใช้ในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของเยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ MOOC ซึ่งเป็นเทคโนโลยีดิจิทัลรูปแบบหนึ่งที่เป็นทางเลือกในการลดความเสี่ยงของครูและนักเรียนที่ต้องเดินทางไปโรงเรียนขณะเกิดความไม่สงบในพื้นที่ MOOC สามารถจัดการเรียนการสอนที่ใดก็ได้ เวลา

ใดก็ได้ เรียนซ้ำกี่ครั้งก็ได้ เพียงแค่มีอุปกรณ์สื่อสาร เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ ฯลฯ ก็สามารถเรียนได้

นอกจากนี้ MOOC ยังช่วยลดความเหลื่อมล้ำในเรื่องระบบการศึกษาที่เชื่อมโยงกับศาสนา วัฒนธรรม และความเชื่อได้ เช่น การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน เยาวชนจาก 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้สามารถเลือกเรียนวิชาต่างๆ จากครูที่มีประสบการณ์และความชำนาญ เช่นเดียวกับเยาวชนจากภาคอื่นๆ ของประเทศ หรือโต๊ะครูที่นักเรียนให้ความเคารพนับถือ อีกทั้งสามารถบริหารจัดการเวลาในการเรียนได้ เพราะ MOOC มีคลังข้อมูลขนาดใหญ่ สามารถเปิดดูย้อนหลังได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ MOOC ยังช่วยให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบ Real Time และสามารถสนทนากับเพื่อนที่เข้าเรียนพร้อมๆ กัน ด้วยเพื่อเป็นการลดปัญหาการแบ่งแยกระหว่างนักเรียนไทยพุทธและไทยมุสลิม

การประยุกต์ใช้ MOOC ด้วยการพัฒนาให้เป็น MOOC ที่มีคุณสมบัติตามความต้องการของผู้เรียน โดยต้องคำนึงถึงเยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จะได้เข้าถึงเนื้อหารายวิชา ได้แก่ การจัดทำหลักสูตร การกำหนดระยะเวลาเรียน การจัดรูปแบบการเรียน การประเมินผลการเรียน เข้าถึงการสอนของครูที่สอนเก่งๆ เข้าถึงการสอนด้านศาสนา จากโต๊ะครูที่นับถือ เข้าถึงการติวเตอร์เสริมการเรียน การสอนให้มีคุณภาพมากขึ้น เข้าถึงแบบฝึกหัด และเข้าถึงความรู้อื่นๆ อย่างรอบด้าน และกว้างขวางขึ้น

รัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้กำหนดทั้งนโยบาย และจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานต่างๆ ดำเนินการในการปฏิรูปการศึกษา อาทิ เช่น นโยบายเพื่อปฏิรูปการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยให้ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และยกระดับมาตรฐานการศึกษา นอกเหนือจากนโยบายในการปฏิรูปการศึกษาแล้ว รัฐบาลยังได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาประเทศไทย โดยในแผนยุทธศาสตร์ชาติได้กล่าวถึงการศึกษา พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน รวมถึงการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม

ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของเยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อันเนื่องมาจากปัจจัยการก่อความไม่สงบในพื้นที่ และระบบการศึกษาที่มีความหลากหลาย เชื่อมโยงศาสนา สืบทอดวัฒนธรรม และความเชื่อ จึงเป็นวาระแห่งชาติที่ทุกหน่วยงานต้องบูรณาการการทำงานร่วมกัน เพราะการศึกษาคือรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ

ข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์

ด้วยยุทธศาสตร์พระราชทาน : เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ คือ

เข้าใจ - ต้องมีการสำรวจความต้องการด้านการศึกษาของเยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้เข้าใจว่าความต้องการที่แท้จริงของเขาคืออะไร

เข้าถึง - ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล MOOC เพื่อให้เยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เข้าถึงเนื้อหาวิชา การสอนของครูที่เก่ง การสอนศาสนา การติวเตอร์ (กวดวิชา) แบบฝึกหัด และความรู้อื่นๆ ได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย (ฟรี)

พัฒนา - พัฒนาเยาวชนตามความสนใจ โดยจัดให้เป็นค่ายวิชาการ เช่น ค่ายฝึกฝนอาชีพ ค่ายหุ่นยนต์ ค่ายคหกรรม ค่ายวิทยาศาสตร์ ค่ายภาษา ค่ายพัฒนาทักษะการกีฬา เช่น ค่ายมวย ค่ายฟุตบอลฯลฯ

เอกสารอ้างอิง

- ¹ รวีวรรณ ขำพล. สภาพการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้. รัฐมิแล 2555; 3: 79-82.
- ² กลุ่มด้วยใจ. รายงานสถานการณ์เด็กในจังหวัดชายแดนใต้. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: 2559 [เข้าถึงเมื่อ 11 มิ.ย.2560]. เข้าถึงได้จาก https://voicefromthais.files.wordpress.com/2017/01/child-rights-situation-in-the-deep-south-in-2016_-by-duayjai-group_thai-version.pdf
- ³ คณะอนุกรรมการศึกษาวิถีทางการพัฒนาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์. ความขัดแย้งระหว่างการพัฒนา กับสภาพสังคมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต; 2549.
- ⁴ รศ.ดร.เปรี๊ยะ กิจรัตน์กร. การบรรยายเรื่อง “ยกเครื่องเรื่องการศึกษาไทย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ” [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: 2555 [เข้าถึงเมื่อ 11 มิ.ย.2560]. เข้าถึงได้จาก www.rajabhatnetwork.com
- ⁵ นณริฎ พิศลยบุตร. ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของไทย: ข้อเสนอจากผล การสอบปISA (PISA). [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: 2558 [เข้าถึงเมื่อ 10 มิ.ย.2560]. เข้าถึง ได้จาก <https://www.pier.or.th/?abridged=ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา>.
- ⁶ รัตติกาล จันนน. การเขียนเอกสารประกอบรายวิชา ง31202 เทคโนโลยี สารสนเทศ [อินเทอร์เน็ต]. เลย: โรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาคาร; /2554 [เข้าถึงเมื่อ 12 ก.พ. 2560]. เข้าถึงได้จาก <http://sites.google.com/site/ruttikankat/thekhnoloyi/thekhnoloyi-dicitxl>
- ⁷ ศูนย์วิจัยและการพัฒนาการทหาร. หลักเมืองออนไลน์ รักเรียนรู้. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: 2559 [เข้าถึงเมื่อ 12 ก.พ.2560]. เข้าถึงได้จาก <http://lakmuangonline.com/?p=4207>
- ⁸ ชุตีสันต์ เกิดวิบูลย์เวช. MOOC ห้องเรียนออนไลน์ในศตวรรษที่ 21 - รอบรู้ ไอที รอบโลก เทคโนโลยี [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ:2557 [เข้าถึงเมื่อ 10 เม.ย. 2560]. เข้าถึงได้จาก <http://www.dailynews.co.th/Content/IT/184597/MOOC>
- ⁹ วิภา เจริญภักดิ์. Mooc: การศึกษาฟรีแบบเปิดในยุคดิจิทัล. ศึกษาศาสตร์ มสธ. 2558; 2: 1-15.

¹⁰ นิตยสารดิจิทัล เอจ Media Associated Co.,Ltd. 42/38
Chokchairuammit, Soi Vipavadeerangsit, Rd. Jatuchak 10900
editor@digitalagemag.com

¹¹ รวีวรรณ ขำพล. สภาพการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้. รุสมิแล 2555;
3: 79-82.

¹² จาตุรนต์ ฉายแสง. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เปิดเผยถึง
ข้อเสนอของผู้บริหาร ครู และประชาชน ในการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาการศึกษา
จังหวัดชายแดนภาคใต้. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: 2557 [เข้าถึงเมื่อ 10 มิ.ย. 2560]. เข้าถึง
ได้จาก

[http://contentcenter.prd.go.th/contentviewfullpage.aspx?folder=927&subfol
der=&contents=61611](http://contentcenter.prd.go.th/contentviewfullpage.aspx?folder=927&subfolder=&contents=61611)

¹³ วรณวิภา รอดเขียว. ปัญหาการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
[อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: 2555 [เข้าถึงเมื่อ 5 ก.พ. 2560]. เข้าถึงได้จาก
[http://contentcenter.prd.go.th/contentviewfullpage.aspx?folder=927&subfol
der=&contents=61611](http://contentcenter.prd.go.th/contentviewfullpage.aspx?folder=927&subfolder=&contents=61611)

¹⁴ ญัฐฐา กิณะพันธ์. ทลายกำแพงแห่งภาษาที่ภาคใต้. [อินเทอร์เน็ต].
กรุงเทพฯ: 2556 [เข้าถึงเมื่อ 10 มิ.ย. 2560]. เข้าถึงได้จาก
https://www.unicef.org/thailand/tha/reallives_20904.html

¹⁵ เรื่องเดียวกัน

¹⁶ ปรัชญนันท์ นิลสุข และนวพรรษ เพชรมณี. สื่อและเทคโนโลยีทางการ
ศึกษาเพื่อการพัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารวิทยบริการ. 2553; 3: 111.

¹⁷ วิภา เจริญภัณฑารักษ์. Mool: การศึกษาฟรีแบบเปิดในยุคดิจิทัล.
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2558; 2: 1-15.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ

นางสาวอุษา บานเย็น

วัน เดือน ปีเกิด

15 ตุลาคม 2507

ประวัติสำเร็จการศึกษา

พ.ศ. 2530

อักษรศาสตรบัณฑิต (อ.บ.)

วิชาเอกภูมิศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม

พ.ศ. 2538

Master of Arts (M.A.) in Communication Arts,
New York Institute of Technology,
New York, U.S.A.

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2539 - 2544

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานเลขาธิการ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พ.ศ. 2544 - 2547

เจ้าหน้าที่ศาลปกครอง 7 ส่วนผลิตเอกสารวิชาการ
ศูนย์สารสนเทศ สำนักงานศาลปกครอง

พ.ศ. 2547 - 2549

นักวิชาการวัฒนธรรม 7ว สำนักงานศิลปวัฒนธรรม
ร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม

พ.ศ. 2549 - 2554

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
กระทรวงมหาดไทย

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2554 - 2560

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
(นักวิชาการประจำส่วน) ส่วนสารนิเทศ
สำนักกิจการมวลชนและสารนิเทศ
กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร